

Bruksela, dnia 2.5.2017 r.
COM(2017) 255 final

PAKIET NA RZECZ PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Plan działania na rzecz wzmocnienia systemu SOLVIT: zapewnienie obywatelom i
przedsiębiorstwom korzyści wynikających z jednolitego rynku**

{SWD(2017) 210 final}

WPROWADZENIE

Jednolity rynek jest jednym z największych osiągnięć Europy. Leży on u podstaw europejskiego projektu, ale korzyści z niego płynące nie zawsze się materializują, ponieważ zasady jednolitego rynku nie zawsze są znane i odpowiednio wdrażane. W czasach gdy Europejczycy obywatele i przedsiębiorstwa oczekują Europy, która chroni, wspiera i broni, jednolity rynek jest jednym z największych atutów Europy, pozwalającym stawić czoła wyzwaniom postępującej globalizacji i zbudować silniejszą i sprawiedliwszą gospodarkę europejską¹.

W swojej **strategii jednolitego rynku**² Komisja dąży do osiągnięcia pogłębionego i bardziej sprawiedliwego jednolitego rynku, co jest jednym z dziesięciu priorytetów Komisji pod przewodnictwem Jeana-Claude'a Junckera. W tym celu w strategii zaproponowano lepsze szanse dostępu do rynków zagranicznych; ułatwianie życia konsumentom, przedsiębiorstwom i administracji publicznej; i przynoszenie obywatelom i przedsiębiorstwom praktycznych korzyści wynikających z jednolitego rynku. Aby wesprzeć realizację tych działań, Komisja zapowiedziała, że będzie ściśle współpracować z państwami członkowskimi, by stworzyć prawdziwą kulturę przestrzegania prawa w odniesieniu do zasad jednolitego rynku, ze szczególnym naciskiem na wzmocnienie istniejących narzędzi, takich jak system rozwiązywania problemów rynku wewnętrznego (SOLVIT).

Aby osiągnąć ten cel, we **wspólnej deklaracji w sprawie priorytetów legislacyjnych UE na rok 2017**, opublikowanej w dniu 13 grudnia 2016 r., Parlament Europejski, Rada i Komisja podkreśliły ponownie swoje zaangażowanie we wsparcie prawidłowego wdrażania i egzekwowania obowiązującego prawa³. Tego samego dnia Komisja przyjęła komunikat „**Prawo Unii: lepsze wyniki dzięki lepszemu stosowaniu**”⁴, w którym określono, w jaki sposób Komisja ma zamiar zwiększyć swoje wysiłki w celu zapewnienia, by prawo Unii było skutecznie stosowane, wdrażane i egzekwowane z korzyścią dla wszystkich.

SOLVIT⁵ jest bezpłatną usługą oferowaną od 2002 r. przez krajową administrację w każdym państwie członkowskim oraz w Islandii, Liechtensteinie i Norwegii. Funkcjonuje ona w ramach krótkich terminów i oferuje pragmatyczne rozwiązania obywatelom i przedsiębiorstwom w UE/EOG, gdy doświadczają oni trudności związanych z unijnymi prawami do bycia uznanym przez władze publiczne, szczególnie przy przemieszczaniu się lub prowadzeniu działalności poza granicami kraju w UE⁶. SOLVIT zajmuje się wszystkimi

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Program prac Komisji na 2017 r. Na rzecz Europy, która chroni, wspiera i broni”, COM(2016) 710 final z dnia 25 października 2016 r.

² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Usprawnianie jednolitego rynku: więcej możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw”, COM(2015) 550 final z 28 października 2015 r.

³ https://ec.europa.eu/commission/publications/joint-declaration-eus-legislative-priorities-2017_en

⁴ C/2016/8600, Dz.U. C 18 z 19.1.2017, s. 10.

⁵ Aby rozwiązać te problemy, ośrodki SOLVIT współpracują bezpośrednio za pomocą aplikacji internetowej. Zasady regulujące SOLVIT zostały potwierdzone w jego aktualnej podstawie prawnej – zaleceniu Komisji 2013/461/UE z dnia 17 września 2013 r. (Dz.U. L 249 z 19.9.2013, s. 10). Więcej informacji na stronie <http://ec.europa.eu/solvit/>

⁶ Jak określono w zaleceniu z 2013 r., „problem o charakterze transgranicznym” jest to problem, na który natrafia wnioskodawca z jednego z państw członkowskich (lub państwa EOG), dotyczący ewentualnego naruszenia prawa UE w zakresie rynku wewnętrznego przez organ publiczny innego państwa członkowskiego (lub państwa EOG); obejmuje to problemy, na które natrafiają wnioskodawcy, spowodowane przez ich własne organy administracji publicznej po skorzystaniu ze swojego prawa do swobodnego przemieszczania się lub starając się to uczynić. Na przykład, w przypadku osób fizycznych przy przemieszczaniu się do innego kraju lub przy powrocie do własnego

problemami o charakterze transgranicznym⁷ związanymi z czterema swobodami przepływu (osób, towarów, usług i kapitału), w tym z obszarami polityki ściśle z nimi związanymi (takimi jak podatki, zatrudnienie, polityka społeczna i transport).

Sieć jest koordynowana przez Komisję Europejską.

Od zainicjowania SOLVIT-u w 2002 r. system ten rozwinął się i stał bardzo ważnym środkiem pomocy obywatelom i przedsiębiorstwom w UE/EOG w walce o utrzymanie silnej pozycji na jednolitym rynku. W oparciu o doświadczenia zdobyte w ciągu 15 lat liczba spraw rozpatrywanych za pośrednictwem SOLVIT-u wzrosła z 5 do 200 spraw na miesiąc. W 2016 r. SOLVIT zajmował się 2 414 sprawami. Jego ośrodki potrzebowały średnio 59 dni, aby rozpatrzyć sprawę, i rozwiązały 89 % spraw.

Wiele spraw rozpatrywanych przez SOLVIT zakończyło się powodzeniem – oto kilka przykładów:

Francuska spółka zwróciła się do niemieckich organów o zwrot podatku VAT, ale nie uzyskała odpowiedzi przez 10 miesięcy. Dzięki interwencji SOLVIT w ciągu 6 tygodni procedura została przyspieszona i spółka otrzymała kwotę, o którą wnioskowała.

Trzy portugalskie pielęgniarzki złożyły wniosek o uznanie ich kwalifikacji zawodowych w Hiszpanii. Zgodnie z prawem Unii organy muszą odpowiedzieć na taki wniosek w ciągu trzech miesięcy. Termin ten upłynął, ale dzięki interwencji SOLVIT w ciągu dwóch tygodni ich kwalifikacje zostały uznane.

Austriacki artysta chciał się zarejestrować jako rezydent w Luksemburgu. Złożył przed lokalnymi władzami wszystkie konieczne dokumenty, ale odmówiono mu rejestracji, chyba że przedstawi deklarację poparcia wystawioną przez rezydenta Luksemburga. SOLVIT zwrócił uwagę, że ten dodatkowy wymóg był niezgodny z prawem Unii. Lokalne władze zrewidowały swoje stanowisko i wystawiły świadectwo rejestracji. Dzięki interwencji SOLVIT-u sprawa została rozwiązana w ciągu jednego tygodnia.

Obywatelowi Niderlandów zabroniono wwiezienia przyczepy do Bułgarii, po przeprowadzeniu się do tego kraju. Ponieważ w Niderlandach przyczepy lżejsze niż 750 kg nie muszą być rejestrowane, importer nie miał dokumentu rejestracyjnego, bułgarskie władze odmówiły więc rejestracji przyczepy. Dzięki interwencji SOLVIT-u sprawa została rozwiązana w ciągu 13 tygodni.

Wykwalifikowani fizjoterapeuci z Rumunii zwykle z dużymi opóźnieniami uzyskiwali zezwolenia na wykonywanie swego zawodu we Francji. SOLVIT interweniował w ciągu 7 tygodni i wkrótce przyznano zezwolenia.

Francuskie organy nadzoru lotnictwa nie pozwalały norweskiej spółce lotniczej obsługiwać lotów krajowych we Francji. SOLVIT interweniował i problem rozwiązano w ciągu 10 tygodni.

Podczas gdy SOLVIT pomógł obywatelom i przedsiębiorstwom rozwiązać wiele problemów, zwiększona skala świadczonej usługi spotęgowała wyzwania. Należy dołożyć więcej starań,

kraju po pobycie za granicą; w przypadku przedsiębiorstw przy zakładaniu działalności, świadczeniu usług lub sprzedaży produktów, które już zostały wprowadzone do obrotu w innym państwie członkowskim (lub państwie EOG).

⁷ SOLVIT nie może interweniować w przypadkach dotyczących wyłącznie prawa krajowego, gdy niezaangażowany jest organ publiczny, gdy wszczęto już postępowanie sądowe, np. w przypadkach dotyczących praw pobytu w UE obywateli państw trzecich, gdy prawa te nie wywodzą się ze stosunku z obywatelem UE lub w przypadkach dotyczących spraw handlowych między dwoma przedsiębiorstwami (B2B).

by można było w pełni wykorzystać potencjał systemu jako narzędzia do rozwiązywania problemów. **Państwa członkowskie** wzywają do wzmocnienia SOLVIT-u i wspierają go, tak by mógł z pełną mocą pracować na rzecz obywateli i przedsiębiorstw. W lutym 2016 r. **Rada ds. Konkurencyjności** wezwała Komisję do podjęcia pilnych działań w tej sprawie⁸. Podobnie **Parlament Europejski** wielokrotnie wzywał do wzmocnienia SOLVIT-u⁹.

W związku z tym i zgodnie ze swoimi priorytetami politycznymi Komisja zobowiązuje się, wraz z państwami członkowskimi, do podjęcia dalszych kroków, aby wzmocnić **strategiczną rolę systemu SOLVIT** w lepszym funkcjonowaniu jednolitego rynku w praktyce na rzecz obywateli i przedsiębiorstw. Może to się urzeczywistnić tylko wtedy, gdy państwa członkowskie zapewnią swoim ośrodkom SOLVIT odpowiedni personel oraz uznanie w ramach swojej administracji krajowej. Najsłabsze ogniwo ma wpływ na skuteczność sieci jako całości.

Dążąc do tego celu, Komisja **opiera się na** towarzyszącej niniejszemu komunikatowi **ocenie obecnego funkcjonowania systemu SOLVIT**¹⁰. W ocenie podkreślono niedociągnięcia wymagające naprawy, w szczególności jeśli chodzi o potencjał administracyjny ośrodków SOLVIT; spełnianie kryteriów jakościowych określonych w zaleceniu z 2013 r. dotyczącego systemu SOLVIT; wiedzę o systemie SOLVIT jako narzędziu do rozwiązywania problemów, szczególnie wśród przedsiębiorstw typu start-up, MŚP i innych przedsiębiorstw; oraz jego roli w egzekwowaniu prawa UE.

Plan działania nakreślony w niniejszym komunikacie będzie funkcjonować obok inicjatyw Komisji wchodzących w skład **pakietu na rzecz przestrzegania przepisów**, w szczególności jednolitego portalu cyfrowego, który zapewni obywatelom i przedsiębiorstwom jeden punkt dostępu do informacji dotyczących jednolitego rynku, do usług wsparcia, doradztwa i rozwiązywania problemów oraz do procedur elektronicznych. Plan ten pozostaje w zgodzie z komunikatem Komisji „Przyszli liderzy Europy: inicjatywa na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up”, gdyż jego celem jest dalsze usuwanie barier dla przedsiębiorstw typu start-up, które chcą prowadzić działalność transgraniczną. Wreszcie uzupełnia on cele europejskiego filaru praw socjalnych i powiązanych inicjatyw, odzwierciedlając priorytet obecnej Komisji dotyczący propagowania sprawiedliwości społecznej i szans społecznych w UE.

W niniejszym komunikacie określono środki mające na celu wzmocnienie systemu SOLVIT dzięki terminom, które mają zostać wprowadzone na poziomie zarówno UE, jak i państw członkowskich. Takie wzmocnienie będzie procesem ciągłym, a terminy pozwolą na monitorowanie wdrażania niezbędnych środków. Wspomniane środki mają na celu wspieranie systemu SOLVIT poprzez (I) dalszą poprawę jego jakości, (II) zintensyfikowanie działań służących szerzeniu wiedzy oraz (III) zwiększenie jego znaczenia w egzekwowaniu prawa Unii.

⁸ Zob. konkluzje Rady pod adresem <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6622-2016-INIT/en/pdf>

⁹ Zob. rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie SOLVIT (2013/2154(INI)), sprawozdanie Parlamentu Europejskiego z dnia 1 października 2015 r. „Dążenie do poprawy regulacji jednolitego rynku” (2015/2089(INI), sprawozdawca Anneleen Van Bossuyt) oraz sprawozdanie Parlamentu Europejskiego z dnia 3 maja 2016 r. „Strategia jednolitego rynku” (2015/2354(INI), sprawozdawca Lara Comi).

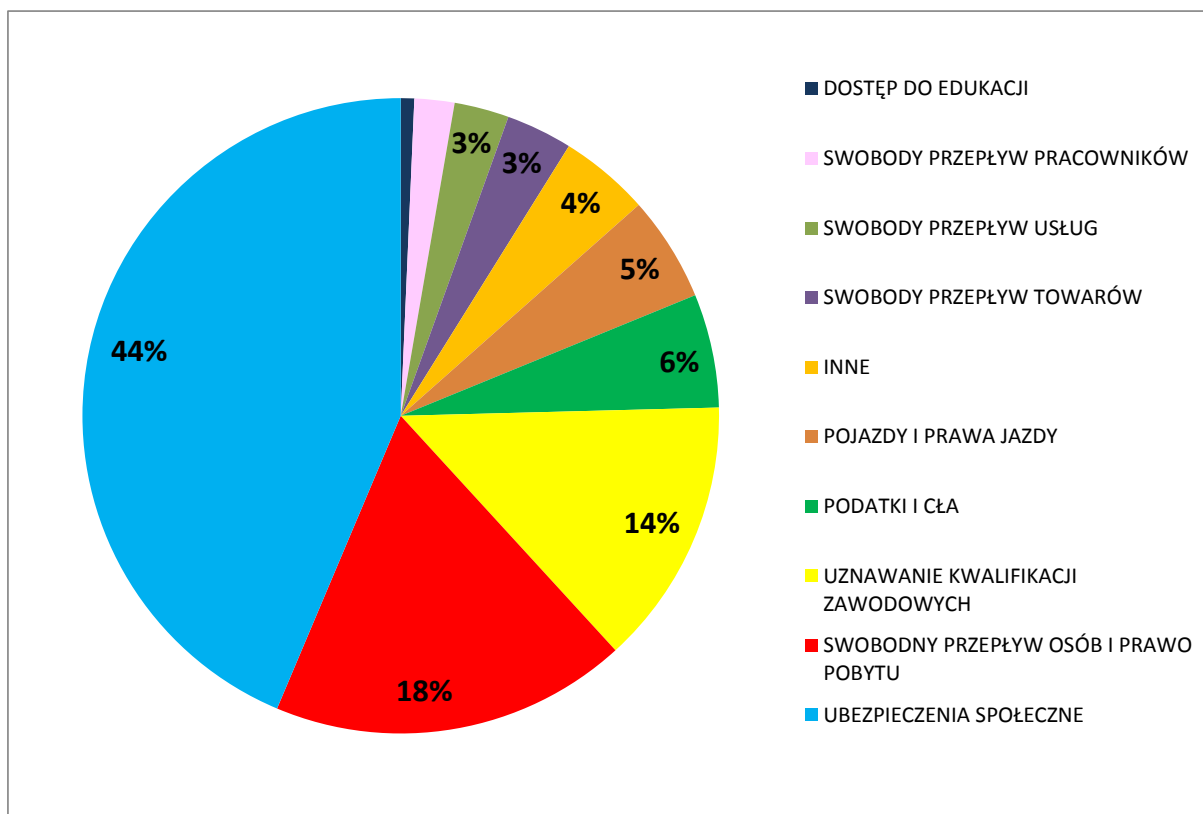
¹⁰ Zob. towarzyszący niniejszemu komunikatowi dokument roboczy służb Komisji „Assessment of the performance of SOLVIT” (Ocena skuteczności funkcjonowania systemu SOLVIT).

I. WSPIERANIE SYSTEMU SOLVIT POPRZEZ DALSZĄ POPRAWĘ JEGO JAKOŚCI

W zaleceniu z 2013 r. dotyczącym systemu SOLVIT nakreślono minimalne standardy operacyjne i standardy jakości. Poszanowanie tych standardów w całej sieci jest ważne dla wnioskodawców i dla współpracy między ośrodkami. W obrębie całej sieci standardy te stosowane są w różnym stopniu, jak wyjaśniono w ocenie towarzyszącej niniejszemu komunikatowi. Należy zatem podjąć działania, aby poprawić ogólną jakość systemu SOLVIT, zwłaszcza pod względem potencjału administracyjnego, rozpatrywania skomplikowanych i delikatnych spraw oraz specjalistycznej wiedzy prawnej.

Podstawowym warunkiem ku temu byłoby zapewnienie przez państwa członkowskie, by ośrodki SOLVIT posiadały adekwatne zasoby oraz odpowiedni i stabilny personel, a także by dysponowały niezbędną specjalistyczną wiedzą prawną. Ze swojej strony Komisja będzie kontynuowała korzystanie z takich środków jak sprawozdania roczne na temat skuteczności funkcjonowania systemu SOLVIT w monitorowaniu odpowiedniego personelu w ośrodkach SOLVIT oraz zastosuje tabelę wyników rynku wewnętrznego w celu przedstawienia rezultatów. Komisja wykorzysta również wszelkie dostępne fundusze UE, aby zapewnić państwom członkowskim **dostosowane do ich potrzeb wsparcie, aby zwiększyć ich potencjał administracyjny** i poprawić efektywność funkcjonowania ośrodków SOLVIT. W szczególności przewidywane jest sfinansowanie z programu COSME 2018 specjalistycznego szkolenia dla pracowników krajowych ośrodków SOLVIT, którego przedmiotem będą konkretne kwestie prawne o szczególnym znaczeniu dla środowiska biznesu. Także w ramach nowego programu wspierania reform strukturalnych przewiduje się wsparcie potencjału administracyjnego państw członkowskich (m.in. wymianę ekspertów i pomoc techniczną).

Ponadto należy zapewnić **poprawę procesu rozpatrywania skomplikowanych i delikatnych spraw** pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi. W tym celu propagowane będzie bardziej wydajne **dzielenie się wiedzą**, np. poprzez korzystanie z interaktywnych narzędzi w uzupełnieniu do bezpośrednich szkoleń. Jest to konieczne, biorąc pod uwagę różnorodność dziedzin prawa, jakimi zajmuje się SOLVIT, jak pokazano na rys. 1.

Rysunek 1: Dziedziny prawa SOLVIT 2002–2016 (źródło: baza danych SOLVIT)

Ponadto dalszą specjalistyczną wiedzę prawną mogłyby zapewnić **oddziały SOLVIT („file”)** ustanowione, by służyć konkretnym potrzebom w określonych sektorach lub dziedzinach, gdzie krajowi eksperci ds. polityki będą bezpośrednio zaangażowani w rozpatrywanie skomplikowanych spraw. Aby uniknąć niejasności i powielania wysiłków, Komisja stara się unikać namnożenia narzędzi do rozwiązywania problemów podobnych do SOLVIT-u w poszczególnych dziedzinach prawodawstwa dotyczącego jednolitego rynku. Potencjalnie dobrym tego przykładem jest wzajemne uznawanie towarów niezharmonizowanych. Jeżeli nieformalne podejście SOLVIT-u nie zda egzaminu, Komisja rozważy możliwość wprowadzenia procedury odwoławczej dla przedsiębiorstw w ramach przeglądu egzekwowania zasady wzajemnego uznawania. Inny problematyczny obszar dotyczy kwestii związanych z przepisami podatkowymi, takich jak dyskryminacja podatkowa, z jaką mogą się spotykać obywatele w sytuacjach transgranicznych¹¹.

Ponadto Komisja zapewni sieci bardziej **efektywne wsparcie prawne** poprzez otwarcie aplikacji SOLVIT służącej bezpośredniej komunikacji między ekspertami Komisji i ośrodkami SOLVIT. Komisja usprawni także zarządzanie rozbieżnymi stanowiskami dwóch ośrodków SOLVIT zaangażowanych w ocenę i rozpatrywanie danej sprawy. Komisja będzie stosować bardziej ustrukturyzowaną procedurę arbitrażową przy bardziej systematycznym monitorowaniu spraw SOLVIT w celu zidentyfikowania kontrowersyjnych kwestii i dyskusji

¹¹ Lepsze wykorzystanie SOLVIT-u jako pragmatycznego narzędzia do rozwiązywania problemów związanych z przepisami podatkowymi w sytuacjach transgranicznych uznano w sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE – 2017 r. za jedno z działań na rzecz wzmocnienia praw obywateli. Każdego roku SOLVIT rozpatruje około 35 spraw obywateli dotyczących problemów związanych z podatkiem od osób fizycznych, z czego 86 % udaje się doprowadzić do końca.

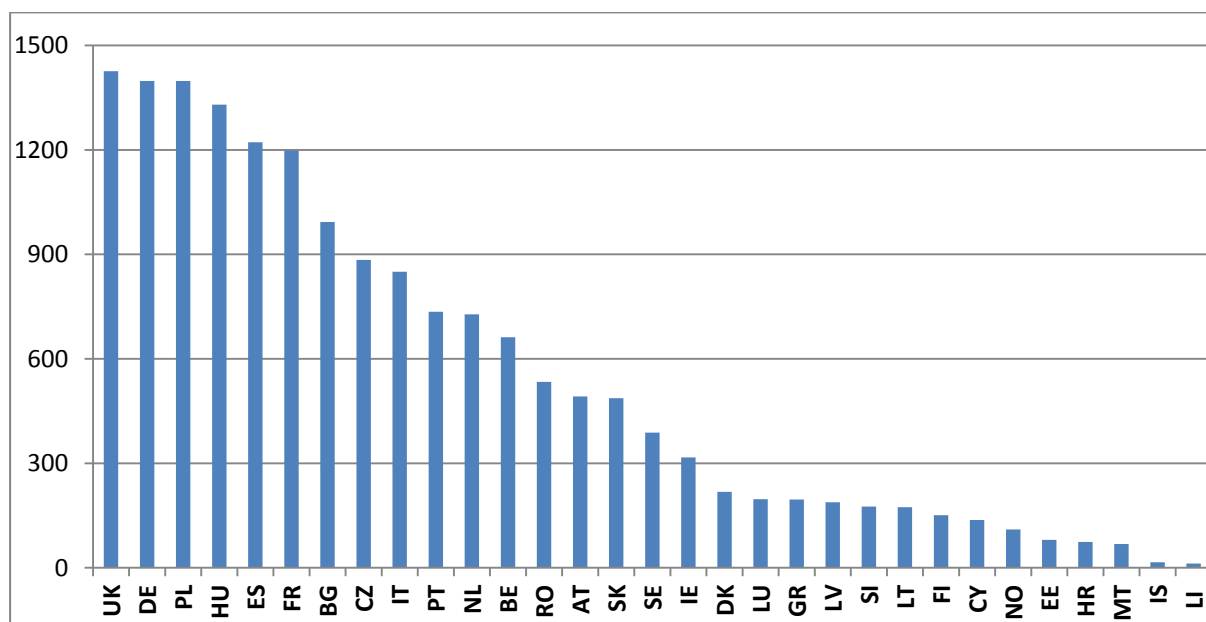
w ramach sieci. Stosowanie wzajemnej oceny podczas warsztatów pomoże ustalić najlepsze praktyki i wspólne zasady.

Ponadto Komisja będzie ściślej monitorowała jakość procesu rozpatrywania spraw. W tym przypadku ważna jest informacja zwrotna od wnioskodawców, aby ulepszyć procedury, wskazać najlepsze praktyki i w ten sposób podnieść jakość usługi. W porozumieniu z ośrodkami SOLVIT opracowany zostanie zatem **kompleksowy system badania opinii użytkowników**.

II. WSPIERANIE SOLVIT POPRZEZ ZINTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH SZERZENIU WIEDZY

Mimo że niemożliwe jest dokładne oszacowanie rozmiarów „rynku” rozstrzygania sporów o charakterze transgranicznym, gdzie potencjalnie rolę odegrać może SOLVIT, jednolity rynek 500 mln obywateli i przedsiębiorstw wymagałby większego zapotrzebowania na usługi SOLVIT niż wskazuje na to bieżące 2 500 spraw¹².

Rys. 2 przedstawia liczbę spraw przedłożonych w sieci przez krajowe ośrodki SOLVIT. Są to ośrodki z państw członkowskich UE/EOG¹³, z których wnioskodawca pierwotnie pochodzi (obywatelstwo), w których mieszka, ma siedzibę lub z których wywodzi swoje prawa. Mimo że różnicę w liczbie spraw można do pewnego stopnia wyjaśnić różnicami w wielkości i mobilności transgranicznej, we wszystkich państwach członkowskich EOG/UE istnieje pole do prowadzenia ukierunkowanych działań służących szerzeniu wiedzy. Działania te będą się koncentrować na tym, aby obywatele i przedsiębiorstwa byli kierowani do systemu SOLVIT, gdy tylko zaczną szukać rozwiązania problemu, który leży w jego kompetencji w zależności od potrzeb poszczególnych państw członkowskich EOG/UE.

Rysunek 2: Liczba spraw przypadających na zgłaszający ośrodek SOLVIT 2002–2016 (źródło: baza danych SOLVIT)

¹² Zob. towarzyszący niniejszemu komunikatowi dokument roboczy służb Komisji „Ocena skuteczności funkcjonowania systemu SOLVIT”.

¹³ Sprawy te kierowane są do ośrodka SOLVIT w państwie członkowskim EOG/UE, w którym problem wystąpił.

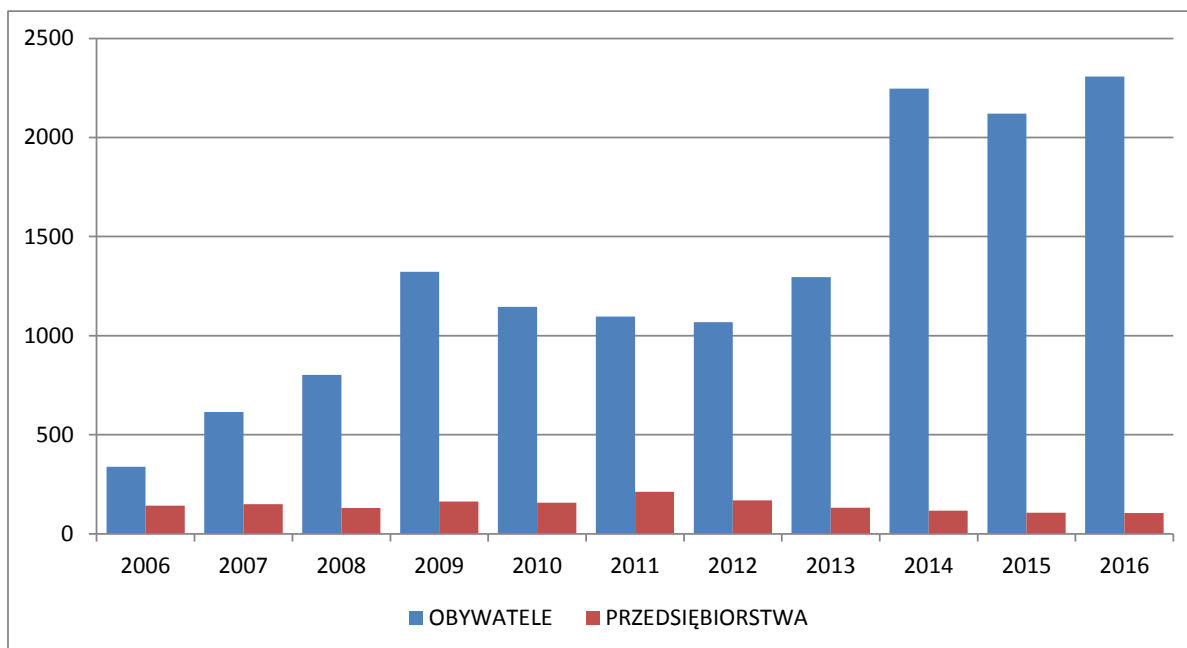
Aby zwiększyć ogólną „znajdawalność” systemu SOLVIT, **Komisja będzie nadal poprawiać ogólną widoczność SOLVIT-u** w portalu internetowym Twoja Europa (obecnie główny punkt dostępu).

W tym względzie przyszły jednolity portal cyfrowy zapewni obywatelom i przedsiębiorstwom łatwy dostęp do wszechstronnych informacji wysokiej jakości dotyczących jednolitego rynku, do spersonalizowanego doradztwa, skutecznych usług wsparcia i rozwiązywania problemów. Portal ten połączyłby istniejące mechanizmy unijne i krajowe, w tym SOLVIT, polepszając w ten sposób znajdawalność systemu.

Komisja będzie także ściśle współpracować z państwami członkowskimi za pośrednictwem krajowych ośrodków SOLVIT, przedstawicielstw Komisji w państwach członkowskich oraz organizacji pośredniczących (reprezentujących określone sektory, zawody lub interesy, izby handlowe itp.) i zacieśniać współpracę z innymi stosownymi sieciami¹⁴ w celu opracowania **ukierunkowanych działań służących szerzeniu wiedzy** (np. wspólne posiedzenia i kursy szkoleniowe, wspólne działania związane z mediami społecznościowymi).

Lepsze egzekwowanie przepisów przynosi korzyści zarówno obywatelom, jak i **przedsiębiorstwom**. Gdy łamane są ich prawa, powinni być oni w prosty sposób je określić i wykorzystać najbardziej odpowiedni dostępny mechanizm dochodzenia roszczeń. Jak pokazano na rys. 3, przez ostatnie lata wzrósł stosunek liczby spraw obywateli do spraw przedsiębiorców, jakie wpłynęły do systemu SOLVIT. Z jednej strony dowodzi to coraz większego znaczenia, jakie SOLVIT zyskał w oczach mobilnych obywateli w UE/EOG. Z drugiej strony efektem tego jest stosunkowo mniejsza liczba przedsiębiorstw czerpiących korzyści z usług, jakie oferuje SOLVIT. W 2016 r. w przypadku spraw dotyczących przedsiębiorstw głównymi dziedzinami prawa były podatki, swobodny przepływ usług i swobodny przepływ towarów. Wskaźnik rozstrzygniętych spraw dla przedsiębiorstw w wysokości 80 % był niższy niż średnia dla sieci (89 %). Był on jednak szczególnie dobry w dziedzinie podatków (gdzie rozpatrzono wiele spraw dotyczących opóźnionego zwrotu podatku VAT), a gorszy w przypadku swobodnego przepływu towarów i usług.

¹⁴ Jest to szeroko zakrojona współpraca. Unijne i krajowe sieci, o których tu mowa, to Europejska Sieć Przedsiębiorczości, Europejskie Centra Konsumenckie, EURES, Fin-net, punkty kontaktowe ds. produktów, Punkty Informacji Europejskiej Europe Direct oraz europejska sieć rzeczników praw obywatelskich. Współpraca ta obejmuje ściśle powiązania między technicznymi aplikacjami umożliwiającymi skarżącym bezpośrednio przełączenie (np. do serwisu Twoja Europa – Porady lub centrum telefonicznego Europe Direct). Obejmuje ona także wspólne seminaria lub sesje szkoleniowe mające na celu uświadomienie sieciom, jaki jest zakres kompetencji każdej z nich, tak aby w razie potrzeby były one właściwie oznaczone. Ponadto współpraca ta jest przewidziana w przepisach UE: np. państwa członkowskie muszą zapewnić, aby organy odpowiedzialne za promowanie równego traktowania i wspieranie pracowników unijnych i członków ich rodzin współpracowały z systemem SOLVIT (dyrektywa 2014/54/UE).

Rysunek 3: Stosunek liczby spraw obywateli do liczby spraw przedsiębiorstw 2006–2016 (źródło: baza danych SOLVIT)

SOLVIT powinien zostać ukierunkowany na rozpatrywanie większej liczby spraw dotyczących przedsiębiorstw. Istnieje duża potrzeba **szerszego propagowania wiedzy o tym, jaką pomoc SOLVIT może oferować środowisku biznesu**. Równie ważne jest, aby podobne działania przeprowadzono na poziomie krajowym.

Przez lata sieć SOLVIT rozbudowała współpracę z innymi stosownymi sieciami¹⁵. W tym celu Komisja będzie popierać działania w kierunku **zacieśnienia współpracy** z tymi sieciami, co ma szczególne znaczenie dla przyciągnięcia większej liczby spraw dotyczących przedsiębiorstw. Szczególnie ważna jest współpraca z Europejską Siecią Przedsiębiorczości, która pomaga MŚP i przedsiębiorstwom typu start-up, które prowadzą działalność transgraniczną albo zamierzają ją prowadzić.

Komisja będzie się bardziej regularnie kontaktować z organizacjami pośredniczącymi, aby uzyskać ich opinię na temat możliwych ulepszeń SOLVIT-u i dzielenia się wiedzą. Komisja wprowadzi także nowe ustalenie umożliwiające organizacjom pośredniczącym składanie i śledzenie wniosków bezpośrednio w systemie SOLVIT.

Ogólnie rzecz biorąc, więcej strategicznych działań służących szerzeniu wiedzy o systemie SOLVIT i rozwinięcie bardziej ustrukturyzowanej współpracy z organizacjami pośredniczącymi i odpowiednimi sieciami **zwiększy rolę SOLVIT-u w dostarczaniu użytecznych informacji zwrotnych i dowodów** dotyczących tego, jak jednolity rynek funkcjonuje w praktyce: z większą „masą krytyczną” spraw dotyczących większej liczby przedsiębiorstw, system będzie miał bardziej znaczący i istotny wkład pod względem zarządzania jednolitym rynkiem. Można to osiągnąć, np. wykorzystując jego bazę dowodową w ocenach ewentualnych zmian polityk dotyczących jednolitego rynku i przyjęcia przepisów UE mających na celu uzupełnienie luk w prawie Unii, jak to było w przypadku nowelizacji dyrektywy 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych¹⁶. Propagowanie

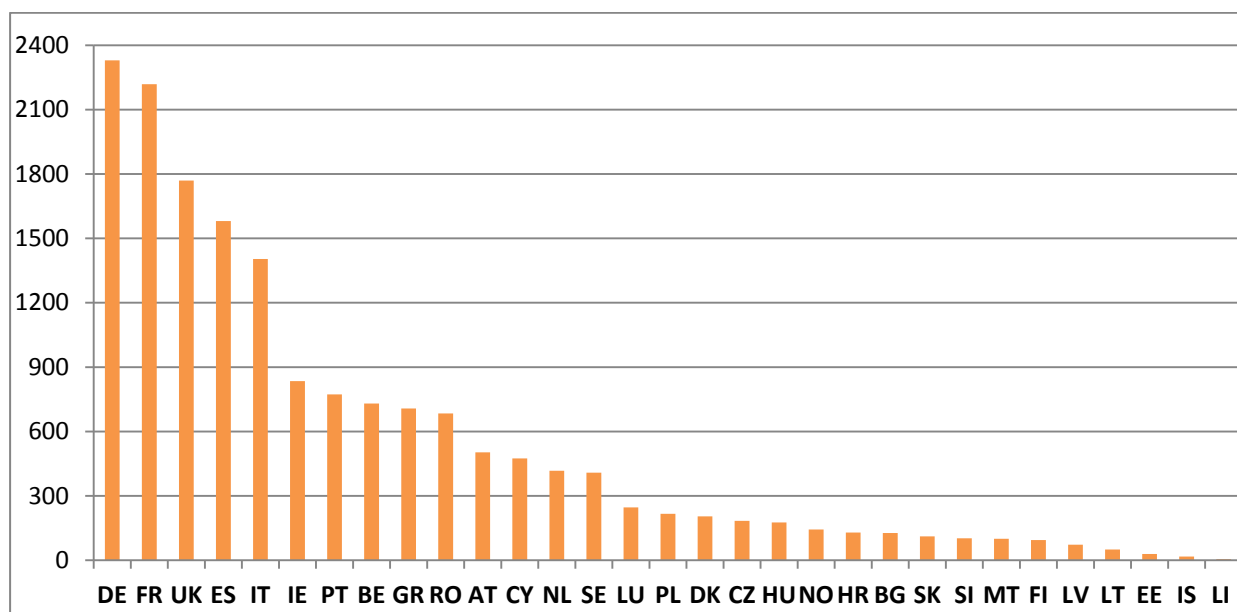
¹⁵ Idem.

¹⁶ Dyrektywa 2013/55/UE, Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 132.

jakości i wiedzy o systemie SOLVIT przyczyni się do zwiększenia roli SOLVIT-u w egzekwowaniu prawa Unii.

III. WSPIERANIE SOLVIT-U POPRZEZ ZWIĘKSZENIE JEGO ROLI W EGZEKWOWANIU PRAWA UNII

Dzięki sieci wykrywanych jest wiele problemów związanych z wdrażaniem prawa UE. Na rys. 4 przedstawiono liczbę spraw skierowanych do ośrodków prowadzących SOLVIT w każdym państwie członkowskim EOG/UE¹⁷.

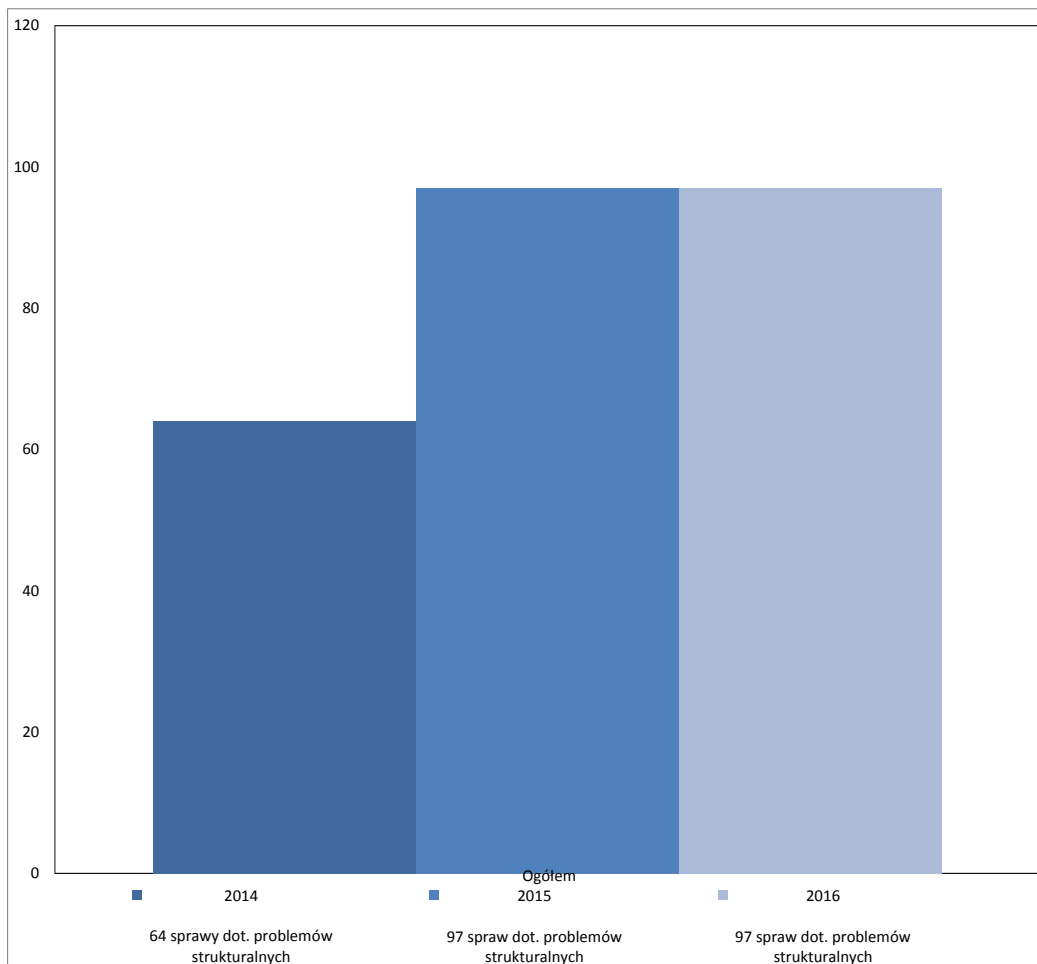

Rysunek 4: Liczba spraw przypadających na ośrodek prowadzący SOLVIT 2002–2016 (źródło: baza danych SOLVIT)

Jak pokazano na rys. 5, na przestrzeni lat SOLVIT otrzymywał coraz więcej spraw związanych albo z problemem strukturalnym w prawodawstwie krajowym nieprawidłowo wdrażającym prawo UE w danym państwie członkowskim EOG/UE¹⁸ albo z problemem, który wciąż powraca. Niemniej jednak, jak określono w ocenie towarzyszącej niniejszemu komunikatowi, obecny proces rozpatrywania spraw, działań następczych i sprawozdawczości z nimi związanych nie pozwala na systematyczne wykorzystanie dowodów zgromadzonych dzięki sieci SOLVIT do poprawy przestrzegania przepisów UE przez państwa członkowskie. Spośród 97 spraw dotyczących problemów strukturalnych rozpatrywanych przez SOLVIT w 2016 r. 78 pozostało nierozstrzygniętych, a 19 rozstrzygnięto. Oznacza to, że wskaźnik rozstrzygniętych spraw wyniósł zaledwie 20 %.

¹⁷ Ośrodek prowadzący SOLVIT to ośrodek w państwie członkowskim EOG/UE, w którym problem wystąpił.

¹⁸ Jak określono w zaleceniu z 2013 r. dotyczącym systemu SOLVIT, problem strukturalny oznacza naruszenie wynikające z niezgodności przepisu krajowego z prawem Unii (w przeciwieństwie do jednorazowego błędu administracji). Problem powracający związany jest z naruszeniem wynikającym z niezgodności praktyki administracyjnej (a nie pisanej reguły) z prawem Unii.

Rysunek 5: Liczba spraw związanych z problemami strukturalnymi w systemie SOLVIT 2014–2016 (źródło: baza danych SOLVIT)

Główna odpowiedzialność za prawidłową transpozycję oraz prawidłowe stosowanie i wdrażanie prawa UE spoczywa na państwach członkowskich. W rezultacie odpowiednie **ośrodki SOLVIT muszą najpierw zwrócić się do właściwych organów w danym państwie członkowskim, by spróbowały znaleźć rozwiązanie w sprawach związanych ze strukturalnymi lub powracającymi problemami stwierdzonymi przez sieć**. Ośrodki SOLVIT nie mogą jednak przekonać tych organów do zajęcia się danym problemem; wszelkie dowody zgromadzone „na miejscu” powinny być dalej zbadane w celu określenia problemów mających istotny wpływ na funkcjonowanie jednolitego rynku, jak przewidziano w strategicznym podejściu do działań Komisji w zakresie egzekwowania przepisów, opisanym w komunikacie „Prawo Unii: lepsze wyniki dzięki lepszemu stosowaniu”. Obecnie odbywa się to w trybie *ad hoc*, ale należy opracować podejście bardziej kompleksowe i systematyczne. Ponadto w konkretnych strukturalnych przypadkach oraz tam, gdzie jest to konieczne i proporcjonalne, Komisja mogłaby stosować proponowane narzędzie informacyjne dotyczące jednolitego rynku w celu zwracania się o informacje, takie jak struktura kosztów, polityka cenowa, zyski lub umowy o pracę, bezpośrednio do zainteresowanych podmiotów na rynku.

Dochodzenia Komisji w sprawach wykrytych za pośrednictwem SOLVIT będą stanowiły dla krajowych organów zachętę do ściślejszej współpracy z siecią SOLVIT. Na poziomie krajowym powinny istnieć silniejsze powiązania między ośrodkami SOLVIT, punktami

kontaktowymi rozpatrującymi skargi oraz koordynatorami ds. naruszeń, tak aby państwa członkowskie czyniły więcej w celu rozwiązania problemów strukturalnych i powracających. Ponadto **dostępne dane i dowody w takich sprawach mogłyby być rozpowszechniane i używane w bardziej ustrukturyzowany i systematyczny sposób** w obrębie Komisji i na poziomie krajowym. Bazę danych SOLVIT należy udoskonalić, aby można w niej było rejestrować problemy strukturalne i powtarzające się i umożliwić państwom członkowskim zgłaszanie działań podjętych w celu ich rozwiązania.

Stosując takie środki jak tabela wyników rynku wewnętrznego, **Komisja będzie regularnie informować państwa członkowskie** i zainteresowane strony o takich przypadkach naruszania prawa UE i innych barierach dla jednolitego rynku wykrytych dzięki SOLVIT.

Zgodnie ze strategicznym podejściem do działań Komisji w zakresie egzekwowania przepisów **obywatele i przedsiębiorcy powinni otrzymywać porady i zachęty do korzystania z najodpowiedniejszego z dostępnych mechanizmów rozwiązywania problemów**. W zależności od zgody skarżącego mechanizm szybkiego i nieformalnego rozwiązywania problemów SOLVIT mógłby zajmować się indywidualnymi skargami skierowanymi do Komisji w odpowiednich przypadkach i w ramach systemu SOLVIT.

W ramach planu działania UE na rzecz administracji elektronicznej **Komisja zbada wykonalność zasady jednorazowości**¹⁹. Dzięki temu obywatele i przedsiębiorcy, którzy chcieliby po raz pierwszy złożyć skargę w Komisji w wyniku nierozstrzygnięcia sprawy przez SOLVIT, nie musieliby ponownie przedkładać informacji już otrzymanych przez SOLVIT. Pozwoliłoby to Komisji przy dokonywaniu oceny sprawy na pełne wykorzystanie analizy prawnej i dowodów już zgromadzonych przez SOLVIT w bardziej skuteczny i wydajny sposób.

IV. PODSUMOWANIE

Komisja Europejska dokłada wszelkich starań, by obywatele i przedsiębiorstwa mogły w pełni cieszyć się z korzyści płynących z jednolitego rynku: jego pełen potencjał pod względem nowych miejsc pracy i możliwości wzrostu może być zrealizowany tylko wtedy, gdy prawa określone w unijnym prawodawstwie będą dobrze znane wszystkim podmiotom, a także w pełni i spójnie przestrzegane na poziomie transgranicznym.

Komisja udzieli pełnego wsparcia na rzecz poprawy jakości sieci SOLVIT poprzez budowanie potencjału i dzielenie się wiedzą z państwami członkowskimi. Ponadto poprzez zwiększenie korzystania z SOLVIT-u przez przedsiębiorstwa i rozwijanie dalszej współpracy z innymi odpowiednimi sieciami, Komisja zapewni, by informacje zwrotne z SOLVIT-u miały większe znaczenie i były w pełni brane pod uwagę przy projektowaniu przyszłych kierunków polityki i przepisów dotyczących jednolitego rynku. Wreszcie Komisja nada temu systemowi większe znaczenie w ramach egzekwowania przepisów UE poprzez korzystanie z dowodów zebranych za pośrednictwem SOLVIT-u w bardziej ustrukturyzowany i systematyczny sposób.

Trzy obszary określone w niniejszym planie działania uzupełniają się nawzajem. Realizacja zaplanowanych środków będzie możliwa tylko poprzez wspólne zaangażowanie i

¹⁹ „Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020”, COM(2016) 179 final. Według zasady jednorazowości administracja publiczna powinna dopilnować, by obywatele i przedsiębiorcy musieli przedkładać te same informacje tylko raz. Urzędy administracji publicznej, jeśli jest to dozwolone, powinny ponownie wykorzystywać wewnętrznie te dane (w zgodzie z przepisami dotyczącymi ochrony danych), eliminując w ten sposób dodatkowe obciążenia dla obywateli i przedsiębiorstw.

odpowiedzialność Komisji i państw członkowskich na wszystkich poziomach administracji. Warunkiem wstępnym wzmocnienia SOLVIT-u jest odpowiedni personel i uznanie ośrodków SOLVIT w ramach ich krajowych administracji. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi EOG/UE, będzie koordynowała działania i składała regularne sprawozdania na temat postępów we wdrażaniu niniejszego planu działania w ramach warsztatów SOLVIT, odbywających się dwa razy do roku.

Wspólne wysiłki wzmocnią SOLVIT w jego wyjątkowej roli, jaką jest stanie na straży przestrzegania prawa UE przez krajowe organy, oferując praktyczne rozwiązania problemów, na jakie napotykają przedsiębiorstwa i obywatele w związku ze swoimi prawami na jednolitym rynku. W zamian obywatele i przedsiębiorstwa uzyskają nowe możliwości i upewnią się, że mogą w pełni korzystać z praw na jednolitym rynku.

Plan działania na rzecz wzmocnienia SOLVIT-u²⁰

Działania Komisji:	Harmonogram
<i>zbadać możliwości procedury odwoławczej dla przedsiębiorstw w obszarze wzajemnego uznawania towarów;</i>	II kw. 2017 r.
<i>wykorzystać istniejące możliwości w zakresie finansowania na poziomie UE, takie jak COSME i program wspierania reform strukturalnych, aby zbudować potencjał administracyjny ośrodków SOLVIT;</i>	III kw. 2017 r.
<i>opracować, we współpracy z ośrodkami SOLVIT, kompleksowy system badania opinii użytkowników;</i>	III kw. 2017 r.
<i>zapewnić bardziej bezpośrednie i efektywne wsparcie prawne dla sieci, stosując ulepszone narzędzie nieformalnego doradztwa prawnego, interaktywne narzędzie szkoleniowe oraz zarządzając rozbieżnymi opiniami;</i>	II kw. 2018 r.
<i>zacieśniać współpracę i partnerstwo z organizacjami pośredniczącymi (reprezentującymi określone sektory, zawody lub interesy, izby handlowe itp.) oraz odpowiednie sieci, umożliwiając bezpośrednie połączenie z SOLVIT-em;</i>	II kw. 2018 r.
<i>poprawić znajdawalność SOLVIT-u poprzez Twoją Europę, a następnie jako część szerszego jednolitego portalu cyfrowego;</i>	II kw. 2018 r.
<i>korzystać w sposób bardziej ustrukturyzowany i systematyczny, za pomocą ulepszonego narzędzia, z danych i dowodów dostępnych w bazie danych w celu ukierunkowanego egzekwowania przepisów UE;</i>	II kw. 2018 r.
<i>zbadać wykonalność zasady jednorazowości w przypadkach, gdy wnioskodawcy chcą złożyć oficjalną skargę do Komisji w wyniku nierozstrzygnięcia sprawy przez SOLVIT;</i>	II kw. 2018 r.
Działania państw członkowskich:	
<i>zapewnić odpowiedni i stały personel, ciągłość świadczenia usług oraz odpowiedni poziom znajomości prawa UE w swoich ośrodkach SOLVIT;</i>	w toku
<i>zapewnić współpracę z krajowymi organizacjami pośredniczącymi i krajowym punktem kontaktowym innych istniejących sieci, używając bezpośredniego połączenia z SOLVIT-em;</i>	II kw. 2018 r.
<i>zapewnić harmonijną współpracę między ośrodkami SOLVIT i krajowymi koordynatorami ds. skarg i naruszeń; poprzez swoje krajowe ośrodki SOLVIT, składać systematyczne sprawozdania na temat</i>	II kw. 2018 r.

²⁰

Działania przewidziane na rok 2018 dotyczą albo znacznego rozwoju aplikacji SOLVIT albo przewidzianego przyjęcia prawodawstwa UE (np. jednolitego portalu cyfrowego).

postępów w rozwiązywaniu problemów strukturalnych i powracających.